

**МІНІСТЭРСТВА
ПРЫРОДНЫХ РЭСУРСАЎ І АХОВЫ
НАВАКОЛЬНАГА АСЯРОДДЗЯ
РЭСПУБЛІКІ БЕЛАРУСЬ**

МІНПРЫРОДЫ
вул. Калектарная, 10, 220004, г. Мінск
тэл. (37517) 200-66-91; факс (37517) 200-55-83
E-mail: minproos@mail.belpak.by
р/р № ВУ29АКВВ36049000001110000000
ААТ «ААБ Беларусбанк»
г. Мінск, код АКВВВУ2Х, УНП 100519825;
АКПА 00012782

**МИНИСТЕРСТВО
ПРИРОДНЫХ РЕСУРСОВ И ОХРАНЫ
ОКРУЖАЮЩЕЙ СРЕДЫ
РЕСПУБЛИКИ БЕЛАРУСЬ**

МИНПРИРОДЫ
ул. Коллекторная, 10, 220004, г. Минск
тел. (37517) 200-66-91; факс (37517) 200-55-83
E-mail: minproos@mail.belpak.by
р/с № ВУ29АКВВ36049000001110000000
ОАО «АСБ Беларусбанк»
г. Минск, код АКВВВУ2Х, УНП 100519825;
ОКПО 00012782

04.10.2018 № 10-2-33/4519
На № _____ от _____

Министерство культуры
Республики Беларусь

(направляется по СМДО)

О предложениях в
Кодекс Республики
Беларусь о культуре

С 2014 года Республика Беларусь является стороной Нагойского протокола регулирования доступа к генетическим ресурсам и совместного использования на справедливой и равной основе выгод от их применения.

С 2018 года в нашей стране реализуется глобальный проект международной технической помощи ПРООН-ГЭФ «Усиление людских ресурсов, правовых систем и институционального потенциала для реализации Нагойского протокола».

Одна из основных целей проекта – подготовка предложений по совершенствованию законодательства Республики Беларусь в области правового регулирования доступа к генетическим ресурсам и связанным с ними традиционным знаниям и совместного использования выгод от их применения.

Проведенный в рамках проекта экспертный анализ правового регулирования доступа к традиционным знаниям, связанным с генетическими ресурсами, выявил положения, предусмотренные Нагойским протоколом и Конвенцией об охране нематериального культурного наследия (ратифицирована в 2005 г.), требующие включения в национальное законодательство о культуре.

В частности, речь идет об определении понятия «традиционные знания» и подходах к их охране в нашей стране и понятия «местные сообщества», которые являются основными носителями этих знаний и требуют ответственного к ним отношения и защиты на уровне государства.

С учетом начатого пересмотра Кодекса Республики Беларусь о культуре и необходимости имплементации в законодательство понятий и положений, используемых международными соглашениями Республики Беларусь, предлагаем внести в Кодекс Республики Беларусь о культуре следующие изменения и дополнения:

статью 1 дополнить следующими терминами:

«традицыйныя веды - веды, уменні і вопыт, якія маюць прыкладны характар і развіваюцца ў форме інтэлектуальнага адказу на патрэбы жыцця, з'яўляюцца вынікам творчага самавыяўлення чалавека і часткай нематэрыяльнай гісторыка-культурнай спадчыны Беларусі, перадаюцца з пакалення ў пакаленне, развіваюцца і ўзнаўляюцца ў межах зацікаўленых у іх мясцовых супольнасцяў, а таксама садзейнічаюць захванню і ўстойліваму выкарыстанню біялагічнай і культурнай разнастайнасці»;

«мясцовая супольнасць - аб'яднанне людзей, звязаных між сабою агульнай тэрыторыяй пражывання, ідэнтычнасцю, гісторыяй, што знайшло ўвасабленне ў практыцы і перадачы іх нематэрыяльнай гісторыка-культурнай спадчыны, у тым ліку традыцыйных ведаў»;

«носьбіты нематэрыяльнай гісторыка-культурнай спадчыны - людзі, якія належаць мясцовай супольнасці ці знаходзяцца каля яе і валодаюць адметнымі ўменнямі, навыкамі, ведамі і характарыстыкамі (рысамі), што дазваляе ім займаць важныя ролі ў стварэнні, узнаўленні і перадачы іх спадчыны, у тым ліку традыцыйных ведаў»;

«працікол мясцовай супольнасці - працікол, распрацаваны мясцовай супольнасцю для ўзаемадзеяння з іншымі мясцовымі супольнасцямі, юрыдычнымі асобамі, грамадзянамі, у тым ліку індывідуальнымі прадпрымальнікамі, у адпаведнасці са сваімі каштоўнасцямі на падставе звычаяў (традыцый)»;

дополнить главу 16 статьей «Віды нематэрыяльных гісторыка-культурных каштоўнасцей» следующего содержания:

«Да нематэрыяльных гісторыка-культурных каштоўнасцей адносяцца:

традыцыйныя веды, якія ўключаюць веды і звычаі, якія адносяцца да прыроды і сусвету, традыцыйныя рамёствы і промыслы і іх наратывы, веды, звязаныя з народнай кухняй, медыцынай, ветэрынарыяй і іншымі сферамі ўзаемадзеяння чалавека і прыроднага асяроддзя;

традыцыйныя выказванні культуры, якія ўключаюць вусныя традыцыі і формы ўвасаблення, у тым ліку мову і яе дыялекты; выканальніцкія майстэрствы; звычаі, абрады і святы; формы народнага мастацтва і дызайна, назвы і сімвалы, а таксама іншыя мастацкія і культурныя экспрэсіі.»;

статью 107 «Забеспячэнне захавання нематэрыяльных гісторыка-культурных каштоўнасцей» изложить в следующей редакции:

“Для забеспячэння захавання нематэрыяльных гісторыка-культурных каштоўнасцей Міністэрства культуры і мясцовыя выканаўчыя і распарадчыя органы:

1.1. прымаюць меры па забеспячэнні прызнання, захавання, развіцця і перадачы нашчадкаў, а таксама павышэння ролі і павялічэння традыцыйных ведаў, якія тычацца этнамедыцыны, земляробства, жывёлагадоўлі, рыбалоўства, палявання, прыгатавання і захоўвання ежы, а таксама звязаных з імі вераванняў і звычаяў, што будзе садзейнічаць харчовай бяспецы краіны;

1.2. прымаюць меры па захаванні і аднаўленні ўмоў для адраджэння, захавання, развіцця і перадачы нашчадкаў нацыянальных культурных традыцый, у тым ліку традыцый народных мастацкіх рамёстваў, асаблівасцей ладу жыцця, характэрных толькі для культуры беларускага народа, фактараў фарміравання нацыянальнага менталітэту;

1.3. садзейнічаюць навуковым даследаванням, накіраваным на вывучэнне традыцыйных ведаў і іх значэння для ўстойлівага развіцця;

1.4. прымаюць юрыдычныя, тэхнічныя, адміністрацыйныя, фінансавыя і іншыя меры па рэгуляванні доступу да традыцыйных ведаў і справядлівага размеркавання прыбытку ад іх выкарыстання;

1.5. улічваюць інтарэсы мясцовых супольнасцяў пры планаванні эканамічнай і гаспадарчай дзейнасці на тэрыторыях, дзе працягваецца традыцыйнае земляробства, рыбалоўства ці іншыя традыцыйныя практыкі;

1.6. прымаюць меры па заахвочванні (у тым ліку матэрыяльна) носьбітаў нематэрыяльных культурных каштоўнасцей, якія спрыяюць захаванню, развіццю і перадачы нашчадкаў зместу гэтых каштоўнасцей.

2. Істотнае змяненне ўмоў або стварэнне перашкод для бытавання, развіцця і перадачы нашчадкаў нематэрыяльных гісторыка-культурных каштоўнасцей, а таксама незаконны доступ да нематэрыяльных гісторыка-культурных каштоўнасцей і незаконнае атрыманне выгодаў ад выкарыстання вынікаў дзейнасці носьбітаў нематэрыяльных гісторыка-культурных каштоўнасцей, забараняюцца.

3. Доступ да нематэрыяльных гісторыка-культурных каштоўнасцей, якія з’яўляюцца калектыўнай творчасцю мясцовых супольнасцей, ажыццяўляецца на падставе пратаколаў мясцовай супольнасці.”

Заместитель Министра

А.Н.Корбут